

מרכז الحوار بين الثقافات في القدس
המרכז הבין-תרבותי לירושלים
The Jerusalem Intercultural Center

חג החנוכה – איגרת מידע לעובדים באירגוני רווחה ושירותים חברתיים

חג החנוכה תשפ"ד חל השנה (2023) בין 7 בדצמבר (ערב הדלקת נר ראשון) לבין 15 בדצמבר (היום שלאחר הדלקת נר שמיני).

רקע כללי

במסורת היהודית מציינים את חנוכה לזכר הניצחון במרד החשמונאים, נס פך השמן וחנוכתו מחדש של בית המקדש. החג מצוין בהודיה, באמירת 'הלל' ובהדלקת נרות החנוכה. משך החג - שמונה ימים מכ"ה בכסלו. נר ראשון יודלק ביום חמישי בערב ה- 7.12.23 ונר שמיני ואחרון יודלק ביום חמישי בערב 14.12.23. הדלקת הנרות מבוצעת סביב השעה 17.00, בהתאם למנהגי הקהילות השונות. הדלקת נרות החנוכה היא אחת משבע המצוות שקבעו חז"ל. המצווה היא להדליק נר בכל ערב מערבי החנוכה, לאחר שקיעת החמה או עם צאת הכוכבים. ההדלקה נעשית בפתח הבית, החצר או חלון הבית, במקום הנראה לעוברים ושבים - כדי לפרסם את הנס. שמונת ימי חנוכה נחשבים ל"ימים טובים" מדרבנן (כלומר מדברי חכמים ולא מהתורה), ולפיכך אסור להיות בהם בהספד ובצום, אך מותר לבצע בהם מלאכות. בין מנהגי החג - אכילת מאכלים מטוגנים (כגון לביבות וסופגניות), הזכרת נס פך השמן, משחק בסביבונים וחלוקת "דמי חנוכה" לילדים.

מידע שימושי לצוות ועצות להתייחסות בתקופה זו:

- **סדר היום:** כאמור, בימי החנוכה, פרט לאיסור על הספד ותענית, אין מגבלות על "עשיית מלאכה".
 - **הסעדה:** נהוג לציין את החג באכילת מאכלים מטוגנים כגון – לביבות וסופגניות. חשוב לקחת בחשבון מגבלות כגון השמנה וסוכרת, ולהתייעץ עם הצוותים לפני הגשה של מאכלים אלו.
 - **מפגשים וטיפולים:** אין מניעה לקבוע פגישות עם פונים. יתכן ובשל התכנסויות משפחתיות לרגל החג תהיינה בקשות לדחיית מפגש שאינו חיוני.
 - **הדלקת נרות בארגון:** פעמים רבות קיימת רגישות לפעילות הדלקת הנרות כשהיא נעשית שלא על פי ההלכה, זאת במיוחד כשמדליקים נרות ומברכים עליהם ("הזכרת שם שמיים לבטלה"). במידה ורוצים לקיים את טקס הדלקת הנרות שלא במועדו וכהלכתו, מומלץ להימנע מברכה וכמובן להתחשב גם במגבלות בטיחותיות.
 - **פעילויות מקצועיות:** בשל מועד הדלקת הנרות בחיק המשפחה, מומלץ להתאים את מועד סיום ההשתלמויות למועדי הדלקת הנרות.
 - **צוות:** לנשים יוחד מנהג מצוה מיוחד בחנוכה, שאינו נהוג עבור גברים, זאת מכיון שהיו הן שותפות לנס בזכות יהודית אחותו של יהודה המכבי. המנהג הוא שנשים נמנעות ממלאכה מהדלקת נרות למשך חצי שעה, בשעה שמדליקים נרות בביתן. נשים בצוות שנמצאות בעבודה מחוץ לביתן (בעת הדלקת הנרות), יעדיפו להחליף זמן זה עם עובד או עם עובדת שמדליקים בביתה במועד אחר, כך שיוכלו למלא אחר המנהג.
 - **ציון המועד בזמן מלחמה:** השנה (תשפ"ד) יצוין חנוכה ככל הנראה על רקע המשך הלחימה בצפון ובדרום והחוויה הקשה בה אנו שרויים החל מה 7.10.23. מומלץ להיערך למשמעיות הארגוניות והאישיות ובמידת הצורך להתייעץ עם העובדים כיצד כדאי לציין את המועד השנה בארגון.
- האיגרת עובדה על סמך איגרת חנוכה לאירגוני בריאות שנכתבה על ידי צוות המרכז הבין תרבותי לירושלים שבחר להיעזר בגישת ה-Creative Commons לקוד פתוח כגישה מנחה לצורך הגדרת אופני השימוש בחומרים שלו. אגרות מידע נוספות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb/) (<http://jicc.org.il/heb/>).

jicc@jicc.org.il | www.jicc.org.il